

การเตรียมต้นฉบับเรื่องเต็ม (Full-text Paper) สำหรับเผยแพร่ในการสัมมนาผลงานวิชาการระดับ
บัณฑิตศึกษาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมระดับชาติ ประจำปีการศึกษา 2558
หัวข้อ “ความมั่นคงของมนุษย์และชุมชน: ความยั่งยืนของสังคม”

การตีพิมพ์เรื่องเต็มฉบับเต็มในรายงานสืบเนื่องของการสัมมนาวิชาการ (Proceedings) ต้องมีรูปแบบเป็นไปตามข้อกำหนด ดังนี้

1. ต้นฉบับมีความยาวทั้งหมดอยู่ระหว่าง 12-15 หน้า (รวมบทคัดย่อไทยและอังกฤษ และรายการอ้างอิง) พิมพ์ด้วยโปรแกรม ไมโครซอฟต์เวิร์ด (Microsoft Word for Windows) รูปแบบอักษรเป็น TH Sarabun New ขนาด 16 points
2. ผู้เสนอผลงานต้องส่งไฟล์ต้นฉบับเรื่องเต็ม เป็น CD จำนวน 1 ชุด (ไม่รับการส่งไฟล์ผ่าน handy drive) และส่งต้นฉบับแบบกระดาษ (hard copy) จำนวน 2 ชุด **ภายในวันที่ 24 มิถุนายน 2559** ณ ชั้น 1 ห้องสำนักงานเลขานุการคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์
3. หากต้นฉบับมีจำนวนหน้าเกิน 15 หน้า และ/หรือไม่ถูกต้องตามแบบข้อกำหนดในการเขียนเรื่องเต็ม คณะกรรมการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขเรื่องที่จะมาพิมพ์ทุกเรื่องตามแต่จะเห็นสมควร ในกรณีที่จำเป็นจะถูกส่งกลับไปยังผู้เสนอผลงานให้ทำการแก้ไข และต้องส่งกลับคืนยังคณะกรรมการ ภายในระยะเวลาที่กำหนด จึงจะได้รับการตีพิมพ์

รายละเอียดการเตรียมต้นฉบับเรื่องเต็ม (Full-text Paper)

เนื่องจากการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องของการสัมมนาวิชาการ (Proceedings) ในครั้งนี้ จะใช้วิธีพิมพ์จากต้นฉบับเรื่องเต็มฉบับ (Full-text paper) ที่ถูกต้องหรือได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องโดยตรง ดังนั้น ผู้เสนอผลงานจึงจำเป็นต้องเตรียมต้นฉบับดังกล่าวให้ถูกต้องตามรูปแบบและข้อกำหนดต่างๆ ตามที่คณะกรรมการฯ กำหนดไว้ มิฉะนั้นทางคณะกรรมการฯ ขอสงวนสิทธิ์ในการไม่ตีพิมพ์เรื่องเต็มที่มีรูปแบบไม่ถูกต้องโดยไม่ต้องแจ้งให้ท่านทราบ

รายละเอียดและรูปแบบข้อกำหนดต่างๆ สำหรับเตรียมต้นฉบับต้องเป็นดังนี้

ต้นฉบับเรื่องเต็ม ต้องพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด (Microsoft Word for Windows) เวอร์ชัน 2003 หรือ 2007 โดยใช้รูปแบบอักษรเป็น TH Sarabun New เท่านั้นทั้งฉบับ (ขนาดของตัวอักษรให้ดูในรายละเอียดของแต่ละหัวข้อ) ยกเว้น ตัวอักษรที่เป็นสัญลักษณ์ ให้ใช้รูปแบบอักษรเป็น Symbol เท่านั้น ซึ่งรายละเอียดในส่วนต่างๆ ต้องเป็นดังนี้

ขนาดกระดาษต้นฉบับ ใช้กระดาษขนาด A4 สีขาว พิมพ์แบบ Portrait โดยตั้งค่าหน้ากระดาษ (page setup) ส่วนระยะขอบ (Margins) เป็นแบบปานกลาง (Moderate) ด้านบน (Top) ด้านล่าง (Bottom) เท่ากับ 2.54 cm ด้านซ้าย (Left) และด้านขวา (Right) เท่ากับ 1.91 cm

รายละเอียดของหัวข้อหลัก ควรเรียงตามลำดับดังนี้

ชื่อเรื่อง : อยู่ชิดขอบบนของหน้า มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (แยกกันคนละบรรทัด) ชื่อเรื่องแต่ละภาษามีความยาวไม่เกิน 2 บรรทัด กำหนดให้ใช้อักษร TH Sarabun New ขนาด 16 points พิมพ์ตัวหนา กำหนดระยะห่างบรรทัด (Line spacing) และจัดให้อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ

ชื่อผู้เขียนและคณะ : เว้น 1 บรรทัดจากชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ ให้ใช้ชื่อเต็ม มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (แยกกันคนละบรรทัด) ให้ครบทุกคน และต้องใส่เชิงอรรถ (Footnote) เพื่อบอกรายละเอียดสังกัดของผู้เขียนและคณะ เป็นแบบลำดับตัวเลข (ยกกำลัง) กำกับไว้ท้ายนามสกุล ให้ครบทุกคน ชื่อผู้เขียนกำหนดให้ใช้อักษร TH Sarabun New ขนาด 16 points พิมพ์ตัวหนา (Bold) กำหนดระยะห่างบรรทัด (Line spacing) เป็น ค่าแน่นอน (Exactly) ขนาด (At:) 16 points จัดชิดขอบขวาของหน้ากระดาษ

การแทรกเชิงอรรถ (Footnote) [จากเมนู แทรก (Insert), เชิงอรรถ (Footnote)] ให้ใช้แบบ ลำดับตัวเลขอัตโนมัติ (1, 2, 3, ...) โดยใช้อักษรแบบ TH Sarabun New ขนาด 14 points กำหนดระยะห่างบรรทัด (Line spacing) เป็น ค่าแน่นอน (Exactly) ขนาด (At:) 14 points และจัดข้อความชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ

บทคัดย่อ (Abstract): เป็นภาษาไทย หรือ ภาษาอังกฤษพร้อมภาษาไทย โดยมีความยาวรวมทั้งสิ้นไม่ควรเกิน 300 คำ บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษพร้อมภาษาไทย ความยาวรวมกันทั้งสิ้นไม่เกิน 1 หน้ากระดาษขนาด A4 โดยขึ้นด้วยบทคัดย่อภาษาอังกฤษก่อนแล้ว จึงตามด้วยบทคัดย่อภาษาไทย (ภาษาอังกฤษและภาษาไทย นับจำนวนคำแยกกัน บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษพร้อมภาษาไทย ความยาวรวมกันไม่เกิน 1 หน้ากระดาษขนาด A4)

เนื้อหาส่วนต่างๆ ควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. โครงสร้าง/องค์ประกอบของบทความวิจัย (วิจัยเชิงปริมาณ)

- 1.1. **คำนำ (Introduction) :** ระบุปัญหา/หลักการเหตุผล ที่มา คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ การวิจัย รวมถึงแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature review) ด้วย
- 1.2. **วิธีการและเครื่องมือในการศึกษา (Methods and Instruments) :** อธิบายถึงวิธีการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการศึกษา และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงประชากรและการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง (ให้อธิบายโดยไม่ต้องแยกเป็นหัวข้อย่อย ๆ)
- 1.3. **ผลการศึกษา (Results) :** ให้บรรยายควบคู่กับการใช้ตาราง กราฟ (ที่สำคัญ) หรือภาพ ประกอบคำอธิบาย (คำอธิบายควรกะทัดรัด)
- 1.4. **การอภิปรายผลการศึกษา (Discussion) :** มีลักษณะ (1) เพื่อให้คล้ายตามความสัมพันธหรือหลักการที่มาจากผล (2) สนับสนุนหรือคัดค้านทฤษฎีที่มีผู้เสนอมาก่อน (3) เปรียบเทียบผลการศึกษา/วิจัยที่มีมาก่อน หรือ (4) ชี้ให้เห็นประเด็นที่โดดเด่นหรือสำคัญของผลการวิจัย (เอกสารโรเนียว คณะกรรมการจัดงานฝ่ายวิชาการฯ 2556)
- 1.5. **สรุป/สรุปสาระสำคัญและข้อเสนอแนะ (Summary/Conclusions and Recommendations):** การสรุป(Summary) เป็นการย่อสาระหลัก ๆ ที่ได้จากการวิจัย (โดยไม่ต้องมีรายละเอียด เป็นการสรุปจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัยโดยตรงไปตรงมา จุดมุ่งหมายของการสรุป เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทบทวนเนื้อหาสาระทั้งหมดที่งานวิจัยได้นำเสนอ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของงานวิจัย) **สรุปสาระสำคัญ(Conclusions)**เป็นการประมวลสาระสำคัญ วยการวิเคราะห์/สังเคราะห์จากผลการวิจัย (ซึ่งจะนำไปสู่ข้อค้นพบ หรือบทเรียนที่สำคัญ) **ข้อเสนอแนะ(Recommendations)** เป็นการนำเสนอแนวคิดแนวทาง วิธีการ ฯลฯ โดยสิ่งที่ถูกนำเสนอเหล่านี้ จะต้องเป็นผลจากการเรียนรู้หรือเกิดขึ้นจากองค์ความรู้ของการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น (ข้อเสนอแนะที่ไม่มีองค์ความรู้จากการวิจัยในครั้งนี้มารองรับ ไม่สามารถกระทำได้)
- 1.6. **เอกสารอ้างอิง (Citation) :** การอ้างอิงให้ใช้ระบบชื่อและปี (name-and-year system)
สำหรับภาษาไทย จินดา (2536) รายงานว่า... หรือ ...(คิวพร และ สลักจิต, 2536)
สำหรับภาษาอังกฤษ ให้ใช้ชื่อสกุลแล้วตามด้วย ค.ศ. เช่น Jackson (1967)...หรือ...(Murashige and Skoog, 1962) (เอกสารโรเนียว คณะกรรมการจัดงานฝ่ายวิชาการฯ 2556)

2. โครงสร้าง/องค์ประกอบของบทความวิจัย (วิจัยเชิงคุณภาพ)

- 2.1. **คำนำ (Introduction) :** ระบุปัญหา/หลักการเหตุผล ที่มา คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ การวิจัย รวมถึงแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Literature review) ด้วย
- 2.2. **วิธีการและเครื่องมือในการศึกษา (Methods and Instruments) :** อธิบายถึงวิธีการต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการศึกษา และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เหตุผลในการเลือกพื้นที่ในการศึกษา รวมถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informant) (ให้อธิบายโดยไม่ต้องแยกเป็นหัวข้อย่อย ๆ)
- 2.3. **ผลการศึกษา (Results) :** ใช้การบรรยายเป็นหลัก ในกรณีที่มีการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ควรมีการนำเสนอข้อมูลที่มาจากผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบกับข้อมูลที่มาจากผู้ศึกษาเองด้วยจะช่วยสร้างความชัดเจนและความน่าเชื่อถือให้กับงานวิจัยมากขึ้น ในการนำเสนอสามารถใช้ตาราง กราฟ หรือภาพประกอบคำบรรยายได้ แต่ต้องทำให้กะทัดรัดและกระชับ (ตารางกราฟ และภาพเป็นเพียงส่วนประกอบ)
- 2.4. **บทเรียนสำคัญจากการศึกษา/การอภิปรายผลการศึกษา (Lesson Learned/Discussion) :** ปกติการวิจัยเชิงคุณภาพอาจจะมีหรือไม่มีกรอภิปรายผลก็ได้ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นการศึกษาในพื้นที่ขนาดเล็ก และศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีขนาดเล็ก รวมทั้งผลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพจำนวนหนึ่งถือว่าเป็นองค์ความรู้ที่มีลักษณะเป็นทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) รวมทั้งการมีบริบท (Context) ที่แตกต่างกัน ทำให้การอภิปรายผลในเชิงเปรียบเทียบกับผลการวิจัยอื่น ๆ จึงเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก ยกเว้นผู้วิจัยต้องการเปรียบเทียบให้เป็นถึง ความแตกต่างในบริบทที่ส่งผลต่อการศึกษา หรือการใช้วิธีการ/เครื่องมือในการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยทั่วไป ผู้วิจัยจะนำเสนอบทเรียนสำคัญจากการศึกษา ซึ่งเป็นการนำเสนอข้อค้นพบที่โดดเด่นและสำคัญ ซึ่งข้อค้นพบหรือบทเรียนที่สำคัญอาจจะเป็นเนื้อหาชุดเดียวกันหรือคนละชุดกันกับสรุปสาระสำคัญ (Conclusions) ก็ได้
- 2.5. **สรุป/สรุปสาระสำคัญและข้อเสนอแนะ(Summary/Conclusions and Recommendations):**สรุป(Summary) เป็นการย่อสาระหลัก ๆ ที่ได้จากการวิจัย (โดยไม่ต้องมีรายละเอียด เป็นการสรุปจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัยโดยตรงไปตรงมา จุดมุ่งหมายของการสรุป เพื่อให้ผู้อ่านสามารถทบทวนเนื้อหาสาระทั้งหมดที่งานวิจัยได้นำเสนอ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่าน

เห็นภาพรวมของงานวิจัย) **สรุปสาระสำคัญ(Conclusions)**เป็นการประมวลสาระสำคัญ วยการวิเคราะห์/สังเคราะห์จากผล การวิจัย (ซึ่งจะนำไปสู่ข้อค้นพบ หรือบทเรียนที่สำคัญ) **ข้อเสนอแนะ(Recommendations)**เป็นการนำเสนอแนวคิด แนวทาง วิธีการ ฯลฯ โดยสิ่งที่ถูกนำเสนอเหล่านี้ จะต้องเป็นผลจากการเรียนรู้หรือเกิดขึ้นจากองค์ความรู้ของการวิจัยในครั้งนี้ เท่านั้น (ข้อเสนอแนะที่ไม่มีองค์ความรู้จากการวิจัยในครั้งนี้มารองรับ ไม่สามารถกระทำ)

2.6. **เอกสารอ้างอิง (Citation) :** การอ้างอิงให้ใช้ระบบชื่อและปี (name-and-year system)

สำหรับภาษาไทย จินดา (2536) รายงานว่า... หรือ ...(ศิวาพร และ สลักจิต, 2536)

2.7. **สำหรับภาษาอังกฤษ** ให้ใช้ชื่อสกุลแล้วตามด้วย ค.ศ. เช่น Jackson (1967)...หรือ อ...(Murashige and Skoog, 1962) (เอกสารโรเนียว คณะกรรมการจัดงานฝ่ายวิชาการฯ 2556)

3. **ภาพประกอบ (Illustration) :** หากมีควรมีลักษณะดังนี้

ภาพถ่าย ควรเป็นภาพขาว-ดำ สำหรับภาพสี ถ้าจำเป็น จึงใช้ขนาดภาพอย่างต่ำควรเป็น 9.0 x 13.5 ซม. หรือเท่าตัวจริง ให้แทรกภาพลงในไฟล์โดยตรง ภาพที่แทรกควรมีความคมชัดสูง ความสว่างและคอนทราสต์พอเหมาะ

ภาพเขียน เขียนด้วยหมึกสีดำ ควรเขียนตัวหนังสือด้วย Lettering guide หรือ Letter press และแทรกภาพลงในไฟล์ โดยตรง

การแทรกภาพควรมีการจัดรูปแบบภาพ (Format picture) ดังนี้ รูปแบบ (Layout), ลักษณะการตัดคำ (Wrapping style), แบบข้างหลังข้อความ (Behind text)

4. **การเขียนคำไทยเป็นภาษาอังกฤษหรืออักษรโรมัน :** ให้ใช้ระบบของราชบัณฑิตยสถาน

5. **การพิมพ์เครื่องหมายองศา :** ให้พิมพ์โดย กด Alt+0176 จะได้เครื่องหมายองศา

ข้อมูล ณ วันที่ 29 พ.ค. 59

นวัตกรรมการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกับการศึกษาภาคสนามสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
Curriculum Innovation and Field Work Practicum in Social Work Education

ชานนท์ โกมลมาลย์ และ พิมพ์ฉัตร รสสุธรรม¹
Chanon Komonmarn and Pimchat Rossutham²

Abstract

Practicum is the heart of human services education. In all schools of social works around the world, the practicum is required for social work students to apply the social work concepts, theories, skills, and techniques which be taught in class to the field work and provide effective services for clients such as individual, group, and community. Faculty of social administration, Thammasat University, has been one of the pioneers in Thailand initiating the field work practicum as a part of bachelor degree curriculum since 1969. According to the community-level field work practicum, the social work students will be assigned to participate in many communities in several provinces. In addition, the practicum processes are also conducted under social work educators, social work practitioners, and community leaders supervision. Nevertheless, regarding to current social change, the social work practicum needs to develop better field work innovation. In term of the communities, they are not only areas for the students' practicum, but partnership for development between the university and communities. An obvious example is the case of Faculty of Social Administration, Thammasat University, Lampang Campus, the direction of community development and social work education are similar dimension to drive knowledge and area-based development. Finally, the social work students, the social work institutions, and the communities could be improved altogether because It is the goal of social work education, isn't it?

Keywords: Social Work Education, Field Work Practicum, and Community Practice

บทคัดย่อ

การฝึกปฏิบัติเป็นหัวใจของการศึกษาด้านการบริการมนุษย์ ในสถาบันการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ทั่วโลกต่างเรียกร้องการฝึกภาคปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษาได้นำแนวคิด ทฤษฎี ทักษะและเทคนิคที่มีการเรียนการสอนในชั้นเรียนไปปฏิบัติงานการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในระดับบุคคล กลุ่ม ชุมชน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถือว่าเป็นหน่วยงานการศึกษาแห่งแรกๆในประเทศไทยที่บุกเบิกการฝึกภาคปฏิบัติในระดับปริญญาตรีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 เมื่อก้าวถึงการฝึกภาคปฏิบัติในระดับชุมชนนักศึกษาจะได้รับมอบหมายให้ลงพื้นที่ในชุมชนหลายจังหวัดทั่วประเทศ นักศึกษาจะได้รับการดูแลนิเทศงานจากทั้งอาจารย์ด้านสังคมสงเคราะห์ นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ และผู้นำชุมชน อย่างไรก็ตามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมการฝึกภาคปฏิบัติด้านสังคมสงเคราะห์ก็ต้องเปลี่ยนแปลงให้มินวัตกรรมการฝึกภาคปฏิบัติแบบใหม่ให้ตีมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในที่นี้ชุมชนที่นักศึกษาเข้าไปฝึกงานจะไม่ใช้เพียงสถานที่เพื่อให้ทดลองการฝึกงานเท่านั้นแต่ทั้งมหาวิทยาลัยและชุมชนต้องเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาาร่วมกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ การฝึกภาคปฏิบัติของคณะสังคมสงเคราะห์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง ที่ทิศทางการฝึกภาคปฏิบัติและการพัฒนาชุมชนเป็นไปในแนวทางเดียวกันทั้งการขับเคลื่อนการศึกษาสังคมสงเคราะห์และผลักดันการพัฒนาชุมชน ท้ายที่สุดทุกภาคส่วนทั้งนักศึกษาสังคมสงเคราะห์ สถาบันการศึกษาสังคมสงเคราะห์ และชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สิ่งนี้คือ เป้าหมายของการศึกษาสังคมสงเคราะห์ให้มีใช้หรือ?

คำสำคัญ: การศึกษาสังคมสงเคราะห์ การฝึกภาคปฏิบัติ และการปฏิบัติงานชุมชน

¹ อาจารย์ประจำ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

² Faculty members, the Faculty of Social Administration, Thammasat University